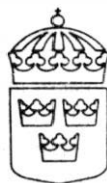

Motion till riksdagen

1988/89:K211

av Lars Werner m.fl. (vpk)
Rösträtt för invandrare i riksdagsval

Mot.
1988/89
K211-213

Vänsterpartiet kommunisterna anser att rösträtt för invandrare i riksdagsval är en viktig politisk fråga. Dess betydelse stannar inte vid de svenska gränserna. Frågan har en internationell aspekt som alltför litet har uppmärksamats. Under 10-årsperioden 1966-1975 invandrade c:a 18 miljoner människor till de arbetskraftsimporterande länderna i Västeuropa. Av invandrarna tillhörde 80-85% arbetarklassen.

Orsakerna till den mycket kraftiga migrationsvågen under efterkrigsperioden har vi beskrivit i tidigare motioner. Situationen kan liknas vid den som rådde under industrialismens stora expansionsperiod, men då gällde flyttning från land till stad, nu går den över nationsgränserna. Anledningen är emellertid densamma - en flykt undan arbetslöshet, fattigdom och ett liv utan framtid, dit där det går att få ett arbete att försörja sig på.

Förutom de klassmässiga, kulturella, språkliga och sociala förändringar folkomflyttningen har inneburit, för såväl utvandrars- som invandrarländer, har den också på ett radikalt sätt förändrat förutsättningarna för demokratin och parlamentarismen.

Rösträttsbestämmelserna i hemländerna och invandrarländerna har gjort att flyttningen i allmänhet också inneburit förlust av rösträtten. Även i de fall där formella möjligheter till rösträtt funnits, har den mycket sällan i praktiken kunnat utövas.

Miljoner invandrades förlust av rösträtt är i första hand en allmändemokratisk fråga. Men det är också en klassfråga, eftersom den helt övervägande majoriteten bland invandrarna tillhör arbetarklassen. Detta har haft som följd att arbetarklassen genomgående har varit kraftigt underrepresenterad i allmänna val både i utvandrings- och invandringsländer under de senaste 25 åren.

Vi har i dag den mycket vanliga situationen att människor arbetar på samma arbetsplats och har gemensamma sociala och ekonomiska intressen, men en del av dem är utestängda från möjligheten att politiskt påverka dessa intressen på grund av att de är utländska medborgare.

Rösträttsbestämmelserna och framför allt kopplingen mellan medborgarskap och rösträtt härstammar från den tid då stora arbetskraftsomflyttningar mellan olika länder var ett okänt fenomen. Befolkningssammansättningen i de olika länderna var mer enhetlig och medborgarskapsmässigt homogen. I det läget framstod inte sambandet mellan rösträtt och medborgarskap som ett problem för demokratin, eftersom de som bodde och arbetade i ett land också var medborgare i det landet. Under de förutsättningarna kom inte

rösträttsbestämmelserna att strida mot rösträttsreformens syfte, nämligen att ge alla människor möjlighet att påverka det politiska skeendet och samhällslivet i det land där de lever och arbetar och att den politiska ledningen och de beslut som bestämmer landets utveckling skall motsvara invånarmajoritetens intressen och vilja.

I dag är situationen annorlunda. Invandringen har för Sveriges del inneburit att befolkningen inte längre är lika enhetlig som tidigare. Det finns flera hundratusen invandrare och invandrarättlingar som inte är svenska medborgare och därför saknar rösträtt. Den helt övervägande delen av dessa verksamma människor som i Sverige är berövade sin rösträtt tillhör arbetarklassen. Den politiska diskrimineringen av invandrarna innebär således att arbetarklassen i Sverige inte har en politisk representation som svarar mot dess egentliga styrka. De borgerliga skikten är i motsvarande grad överrepresenterade i riksdagen. Invandringen har på så sätt radikalt förändrat förutsättningarna för demokratin i Sverige. De nuvarande rösträttsbestämmelserna står inte i överensstämmelse med de stora demokratiska reformernas syfte utan kan till och med sägas utgöra hinder för demokratins utveckling.

Vänsterpartiet kommunisterna har under en följd av år ställt krav på att rösträtt för invandrare i riksdagsval måste införas. Den bör i princip utformas efter samma regler som gäller för rösträtt vid kommunalval. Riksdagen har hittills avslagit vpk:s krav.

Frågan har diskuterats och debatterats i många år utan resultat. Orsaken till det är att de borgerliga skikten oroas av att deras maktställning kan hotas om rösträtten för invandrarna utsträcks även till dem som inte har svenskt medborgarskap. Borgerligheten åberopar och använder i sin argumentation rösträttsbestämmelser som inte motsvarar de faktiska förhållandena i landet och motverkar därmed, nu som tidigare, de grundläggande demokratiska reformernas syfte, för att slå vakt om sina klassintressen. Rösträtten visar sig nu återigen vara en klassfråga. Det tog den svenska arbetarklassen flera decennier av kamp för att uppnå de politiska rättigheter som gäller i dag. Målet är fortfarande att uppnå allmän och lika rösträtt. I dag gäller kampen invandrarnas rösträtt.

Hemställan

Mot. 1988/89

K211

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen begär att förslag om rösträtt för
invandrare i riksdagsval, oberoende av medborgarskap, snarast
föreläggs riksdagen.

Stockholm den 18 januari 1989

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Alexander Chrisopoulos (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Hans Petersson (vpk)